

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/188/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8107218407
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8107218407.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a sudcov JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Elišky Wagshalovej v právnej veci žalobcu: LONLER, s.r.o., IČO: 36 454 729, Nezábudova 31, Sabinov, právne zastúpený JUDr. Marekom Sahuľom, advokátom so sídlom v Prešove, Hlavná 111, proti žalovanému: E. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom J., F. XX, právne zastúpený JUDr. Zuzanou Molokačovou, advokátkou so sídlom v Prešove, Masarykova 16, o vypratanie nehnuteľnosti, o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 25C 37/2007-485 zo dňa 28. 4. 2014 a odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 25C 37/2007-335 zo dňa 13. 12. 2013 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby.

II. Z r u š u j e sa rozsudok vo výroku o náhrade trov konania účastníkov a v rozsahu zrušenia sa vec v r a c i a súdu I. stupňa na ďalšie konanie.

III. Z r u š u j e sa uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvého stupňa“) žalobu zamietol a náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Vo svojom rozhodnutí súd prvého stupňa okrem iného uviedol, že vykonaným dokazovaním v tomto konaní, ako aj oboznámením vykonaného dokazovania v ďalších konaniach, ktoré na tamajšom súde majú žalobca a žalovaný a doplnením dokazovania nedošlo k zmene skutkového stavu. Žalovaný naďalej obýva nebytový priestor žalobcu bez právneho dôvodu. Neplatí za predmetný priestor nájomné, neumožňuje žalobcovi vstup do jeho nehnuteľnosti, nejaví záujem o uzavretie nájomnej zmluvy so žalobcom a nerešpektuje ani právoplatné rozhodnutia súdov, ktoré uložili žalovanému zaplatiť finančné čiastky z rôznych právnych titulov a tieto musia byť vymáhané exekučne. Žalovaný tiež robil úkony smerujúce k poškodeniu svojho veriteľa, teda žalobcu. Tento stav trvá už minimálne 14 rokov.

Súd prvého stupňa je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu. Keďže ani po doplnení dokazovania nedošlo k prieniku názorov prvostupňového a odvolacieho súdu, súd prvého stupňa v ďalšom v celom rozsahu poukázal na dôvody uvedené v uzneseniach Krajského súdu a povinnosť použitia § 3 ods. 1 OZ uloženú súdu odvolacím súdom.

Čo sa týka dobrých mravov, v Občianskom zákonníku sa neuvádza definícia, avšak dobré mravy vo všeobecnosti sú pravidlá morálneho charakteru všeobecne platné v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate

súhrn vžitých etických a kultúrnych noriem v spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno preto označiť za činnosť proti dobrým mravom. Podľa názoru krajského súdu právo na aplikáciu § 3 ods. 1 OZ má žalovaný.

Súd prvého stupňa konštatoval, že strata obydla je najextrémnejšou formou zásahu do práva na rešpektovanie obydla. Hoci žalovaný nemá žiadny zmluvný vzťah k predmetným priestorom, z hľadiska práva na obydle a súkromie je dôležité, že nie je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti, aby tieto priestory vypratal, ak predstavujú od roku 1986 jediné ľudsky dôstojné bývanie. Je potrebné favorizovať právo na obydle starých a chorých ľudí pred podnikaním žalobcu, teda kúpou nehnuteľností a následným predajom bytov jednotlivým záujemcom.

Súd prvého stupňa mal za to, že rodinný dom žalovaného v obci Z. nepredstavuje v súčasnosti dôstojné bývanie pre žalovaného, keďže je žalovaným neutržiavaný od roku 2003, v dome nie je zavedený vodovod, nie je tam sociálne zariadenie a plyn. Taktiež v prípade realizovania exekučného záložného práva na predmetný dom, z dôvodu dobrovoľného neplnenia právoplatných rozsudkov súdu, by toto mohlo mať značný dosah na už aj tak podlomené zdravie žalovaného a jeho manželky.

Súd prvého stupňa nijako nespochybnil právo žalobcu vlastníť majetok ani ho užívať. Priestor, ktorý v súčasnosti bez právneho dôvodu užíva žalovaný s manželkou, však môže žalobca žiadať vypratať až vtedy, ak dôjde, niekedy v budúcnosti, k podstatnej zmene pomerov oproti súčasnosti. Z tohto dôvodu preto súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Úspešnému žalovanému by patrila náhrada trov konania. Keďže však z vykonaného dokazovania je zrejmé, že žalovaný užíva predmetný priestor bez právneho dôvodu a ochranu mu poskytol súd prvého stupňa len na základe § 3 ods. 1 OZ a neaplikujúc toto ustanovenie by bol žalobca v konaní úspešný, teda dôvodne sa domáhal svojho práva, súd prvého stupňa mal za to, že je to dôvod hodný osobitného zreteľa, aby neboli priznané žalovanému trovy konania. Neúspešný žalobca by bol postihnutý 2 krát, nielen tým, že hoci podal oprávnenú žalobu, tejto nebolo vyhovené, ale bol by nútený žalovanému platiť aj náhradu trov konania, hoci žalovaný obýva jeho priestor bez právneho dôvodu a má voči žalobcovi značné množstvo záväzkov.

Uznesením č. k. 25C 37/2007-335 zo dňa 13. 12. 2013 Okresný súd Prešov žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému sumu vo výške 15 Eur v zmysle § 147a ods. 1 O.s.p. do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému sumu vo výške 100 Eur v zmysle § 147a ods. 2 O.s.p. do troch dní od právoplatnosti uznesenia.

Prvostupňový súd uznesenie odôvodnil tým, že žalobca podal do podateľne tamajšieho súdu dňa 28.11.2013 ospravedlnenie svojej neúčasti na pojednávaní vytyčenom na deň 05.12.2013, t.j. v lehote určenej v ustanovení § 147a ods. 4 O.s.p., no nepožiadal o odročenie pojednávania. Žalobca ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní podaním zo dňa 04.12.2013, čo znamená, že zo strany žalobcu nebola dodržaná lehota na ospravedlnenie stanovená v ustanovení § 147a ods. 4 O.s.p.; žalobca zároveň dňa 04.12.2013 požiadal o odročenie pojednávania, čo znamená, že nebola dodržaná ani lehota na podanie žiadosti o odročenie pojednávania určená v ustanovení § 147a ods. 4 O.s.p. Súd zároveň konštatuje, že obsah žiadosti o odročenie pojednávania nespĺňa náležitosti ospravedlnenia uvedené v § 119 ods. 2 O.s.p., keďže v jeho obsahu absentuje uvedenie dňa, kedy sa žalobca o dôvode na odročenie pojednávania dozvedel. Okrem toho z vyššie spomenutého lekárskeho potvrdenia vyplýva, že bolo vystavené dňa 27.11.2013, teda právny zástupca žalobcu mal dostatok času požiadať o odročenie pojednávania pri zachovaní trojdňovej lehoty, resp. oznámiť žalobcovi svoju práceneschopnosť v predstihu tak, aby tento mohol ospravedlniť svoju neúčasť na pojednávaní a požiadať o odročenie pojednávania pri dodržaní zákonom stanovených lehôt.

Vo svojom rozhodnutí súd prvého stupňa ďalej uviedol, že dospel k záveru, že u žalobcu nie sú splnené podmienky stanovené v ust. § 147a ods. 4 O.s.p. na vylúčenie jeho zodpovednosti za odročenie pojednávania zo dňa 5. 12. 2013. Na druhej strane súd prvého stupňa konštatoval, že na strane žalovaného sú splnené všetky zákonné podmienky na priznanie náhrad v zmysle § 147a ods. 1 a ods. 2 O.s.p., preto v zmysle § 147a ods. 1, 2 O.s.p. uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu vo výške 15 Eur a 100 Eur tak, ako je uvedené vo výrokovej časti uznesenia.

Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. V odvolaní okrem iného uviedol, že bez akýchkoľvek pochybností bolo preukázané, že žalovaní užívajú sporný priestor bez právneho titulu a len na základe rozhodnutia súdu, ktorý pôvodne rozhodol o tom, žeby bolo v rozpore s dobrými mravmi uložiť žalovanému vypratať predmetný priestor. Bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že žalovaní neplatia bezdôvodné obohatenie vo výške obvyklého nájmu, a to vlastnou vinou, pričom nerešpektujú ani rozhodnutia súdu, v akej výške majú bezdôvodné obohatenie platiť. Neplatenie nájomného a náhrady za služby spojené s nájmom je podľa ust. § 711 ods. 1 písm. d) Občianskeho zákonníka dôvodom, pre ktorý môže prenajímateľ dať nájomcovi výpoveď, a to aj keď nezaplatí čo i len časť nájmu. Aj keď v ich prípade sa nejedná o nájomný vzťah a ak by mal súd použiť pri rozhodovaní primerané toto citované ustanovenie, musel by návrhu vyhovieť a mal by len posúdiť, či žalovaným patrí alebo nepatrí bytová náhrada. Prvostupňový súd však pri svojom rozhodovaní neaplikoval citované ustanovenie, pretože rodinný dom v Z. má určité parametre náhradného ubytovania, a teda má vyššiu úroveň bývania, ako by mu podľa zákona patrila. Odvolateľovi nie je jasné, na základe akých dôkazov súd vyslovil názor, že rodinný dom v Z. nespĺňa požiadavky na dôstojné bývanie, keď nenariadil minimálne jeho obhliadku za prítomnosti účastníkov konania a súdu, prípadne nenechal vyhotoviť znalecký posudok, ktorý by posúdil jeho obyvateľnosť. Navyše sám žalovaný na pojednávaní prehlásil, že tento rodinný dom je obývateľný, a to vzhľadom na svoje vybavenie staršími ľuďmi. Žalobca je presvedčený, že tento rodinný dom je dostatočnou náhradou pre žalovaných, a teda súd mal návrhu vyhovieť a to z dôvodu, že žalovaní majú primeranú bytovú náhradu. Nakoľko napadnutý rozsudok žalobca považuje za nesprávny, z vyššie uvedených dôvodov pre právnu istotu zabezpečil pre žalovaných dokonca náhradné ubytovanie v obci E.. Žalobca získal záväzný prísľub starostu obce E., že ak žalovaní požiadajú o pridelenie nájomného bytu patriacemu obci E., tento im bude pridelený, resp. s ním uzavretá nájomná zmluva za rovnakých podmienok, za akých prenajímajú byty iným osobám. Podľa starostu obce sú ochotní prenajať pánovi T. jednoizbový byt za mesačný nájom vo výške 112 Eur a dvojizbový za nájom 186 Eur. Dňa 13. 6. 2014 žalobca zaslal žalovaným túto ponuku. Keďže žalovaní sú dôchodcovia, nie je potrebné skúmať otázku dochádzky do zamestnania. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu alebo rozsudok zmenil tak, že žalovaní sú povinní vypratať nehnuteľnosť a uhradiť trovy konania.

Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. V odvolaní okrem iného uviedol, že poukazuje, že v sporovom konaní podľa platnej judikatúry sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci. Len výnimočne nemusí súd úspešnému účastníkovi priznať náhradu trov konania. Môže tak urobiť podľa ust. § 150 O.s.p., podľa ktorého ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Zo slovného znenia uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že ide o ustanovenie výnimočné, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti. Prvostupňový súd výnimočnosť prípadu z hľadiska aplikácie ust. § 150 O.s.p. videl len v skutočnosti, že súd priznal ochranu žalovanému „len“ na základe dobrých mravov a neaplikujúc toto ustanovenie by bol žalobca úspešný, teda dôvodne sa domáhal svojho práva, a že neúspešný žalobca by bol postihnutý, keby mal platiť náhradu trov žalovanému. Odvolateľ má za to, že tieto skutočnosti nemožno považovať za také, ktoré by pri rozhodovaní o náhrade trov konania odôvodňovali výnimočné použitie ust. § 150 O.s.p. Žalobca vedel, že v konaní 10C 573/2000 sa už voči žalovanému domáhal vypratania predmetných priestorov, vedel to, že súd žalobu zamietol, pretože by bolo v rozpore s dobrými mravmi jeho návrhu vyhovieť. Napriek tejto skutočnosti a v dôkaznej situácii preukázanej súdom podal žalobca rovnakú žalobu o vypratanie nehnuteľnosti bez toho, aby došlo k podstatnej zmene pomerov oproti konaniu 10C 573/2000. To konštatuje súd prvého stupňa vo svojich dôvodoch rozhodnutia. Súd rozhodoval v súlade s platným právom, kedy aplikáciou ust. § 3 ods. 1 OZ priznal ochranu práv žalovanému, preto odvolateľ nerozumie konštatovaniu, že pokiaľ by toto ustanovenie neaplikoval, bol by žalobca v spore vyhral. Súd nemá možnosť vyberať si len také ustanovenia práva, ktorými chce zabezpečovať úspešnosť jednej procesnej strany a ignorovať tie, ktoré svedčia v prospech práv druhej strany. Takéto konanie by vykazovalo znaky svojvôle. Odvolateľ ďalej v odvolaní poukázal čl. 12 ods. 1, 2, 4, čl. 46 a čl. 47 ods. 3 Ústavy SR, § 18 a § 142 ods. 1 O.s.p. a uviedol, že nepriznanie náhrady trov konania žalovanému len preto, že pokiaľ by súd neaplikoval ust. § 3 ods. 1 OZ, bol by žalobca úspešný, možno hodnotiť ako konanie súdu prvého stupňa rozporné s čl. 12 ods. 1, 2, 4, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 Ústavy SR, s § 18 a § 142 ods. 1 O.s.p. Rozhodnutie súdu prvého stupňa v odvolaní napadnutej časti možno preto vo vzťahu k žalovanému považovať za diskriminačné. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že

žalobca je povinný nahradiť trovy konania a právneho zastúpenia advokátke žalobcu za 16 úkonov právnej pomoci, spolu vo výške 1.088,90 Eur.

K odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne.

Proti uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. V odvolaní okrem iného uviedol, že toto rozhodnutie považuje za nesprávne a v rozpore so zákonom. Právny zástupca žalobcu sa ešte dňa 28. 11. 2013 ospravedlnil z dôvodu práceneschopnosti, t.j. v dostatočnej lehote najneskôr 3 dni pred termínom pojednávania. Žalobca, resp. konateľ žalobcu mal v úmysle sa zúčastniť tohto pojednávania aj napriek neprítomnosti jeho právneho zástupcu. Po porade s druhým konateľom spoločnosti však obaja vyhodnotili situáciu tak, že predsa len môžu na pojednávaní byť produkované nové skutočnosti, ktoré konateľ Ing. R. môže nesprávne vyhodnotiť a nesprávne na ne reagovať, a preto sa rozhodli nezúčastniť tohto pojednávania a požiadať o jeho odročenie z dôvodu neúčasti právneho zástupcu. Toto svoje rozhodnutie oznámil konateľ súdu dňa 4. 12. 2013 a požiadal o jeho odročenie pojednávania, ktoré sa malo konať dňa 5. 12. 2013. Takéto rozhodnutie mohol konateľ urobiť aj priamo na pojednávaní a súd by v tomto prípade bol povinný pojednávanie odročiť bez toho, aby vznikol druhej strane nárok na uplatnenie priznaných náhrad. Odvolateľ má za to, že vydané uznesenie nie je v súlade so zákonom a s dobrými mravmi, a preto ho navrhol zrušiť.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok podľa zásad upravených v ust. § 212 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 O.s.p. a zistil, že rozsudok je vo výroku o zamietnutí žaloby vecne správny a vo výroku o náhrade trov konania účastníkov je rozsudok súdu prvého stupňa nepreskúmateľný (§ 221 ods. 1 písm. f) O.s.p.) a odvolací súd v tejto časti konštatuje, že neboli splnené podmienky na potvrdenie (§ 219 O.s.p.) ani na zmenu (§ 220 O.s.p.) rozsudku v tejto časti.

Odvolací súd taktiež preskúmal napadnuté uznesenie prvostupňového súdu a dospel k záveru, že neboli splnené podmienky pre jeho vydanie v zmysle ust. § 147a O.s.p.

Odvolací súd v súvislosti s odvolacími námietkami zo strany žalobcu poukazuje na to, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav, správne z neho vyvodil právne závery a vo veci aj správne rozhodol.

V danej veci je nepochybné, že žalovaný je starobným dôchodcom a zároveň osobou zdravotne ťažko postihnutou (chránenou osobou, viď rozsudok SDEU C-34/13 Kušionová vs. Smart Capital a.s.).

Nemali by byť žiadne pochybnosti o význame práva na majetok a odvolací súd chápe žalobcu, že uvedené právo chce do dôsledkov využiť. Odvolací súd však nemôže ustúpiť z dôležitých principiálnych pozícií o favorizovaní práva na obydlie starých a chorých ľudí pred v skutočnosti biznisom žalobcu (kúpa nehnuteľností a následné speňažovanie tohto majetku, rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co 36/2011 zo dňa 18. 10. 2011, str. 11, 12 rozsudku). Je pritom zarážajúce, že od žalovaného si žalobca uplatnil náhradu za užívanie bytu nie ako pri bytových vzťahoch, ale ako trhové nájomné pri nebytových priestoroch, ktoré bežne nájomcovia nemôžu zvládať, a ktoré je skôr určené podnikateľom. Ak sa teda poukazuje na porušovanie povinnosti žalovaného pri platení, musí sa brať do úvahy, aké podmienky náhrady má žalovaný podľa predstáv žalobcu zvládať za užívanie predmetných priestorov.

Z hľadiska dobromyseľnosti a právnej istoty žalobca už v čase kupovania nehnuteľnosti musel dobre vedieť, že v nehnuteľnosti bývajú ľudia a majú v nej obydlie. Podstatu obydlia môže plnohodnotne poskytnúť aj predmetný priestor (porovnaj obydlie možno definovať ako miesto, kde osoba býva, rozsudok Gilov versus Spojené kráľovstvo z 24. 11. 1986, rozsudok Gnimec versus Nemecko z 16. 12. 1992). Taktiež v tejto súvislosti je nepochybné, že žalobca v čase kupovania nehnuteľnosti dobre musel vedieť, že v nehnuteľnosti bývajú ľudia, tak toto ich bývanie bolo odzrkadlené aj výškou kúpnej ceny za túto nehnuteľnosť.

V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že strata obydlia je najextrémnejšou formou zásahu do práva na rešpektovanie obydlia (rozsudok Kosić versus Chorvátsko z 5. 6. 2009). Takýto stav strata obydlia hrozil by aj v prípade žalovaného a jeho rodiny, pričom priestory v Obci Z., ktoré sú neobývané od roku 2003 bez sociálneho zariadenia, možno si len ťažko predstaviť, žeby pre žalovaného a jeho zdravie znamenalo perspektívu ľudskej dôstojnej existencie už aj s poukazom na prebiehajúcu exekúciu, pričom

je všeobecne zrejmé a jasné, že exekúcia je proces, v ktorom sa nehnuteľnosť exekuuje a jej dôsledkom je aj zmena vlastníka.

Podľa názoru odvolacieho súdu akákoľvek osoba, ktorej hrozí zásah do práva na obydlie, by mala v princípe mať možnosť dať si preskúmať proporcionalitu a odôvodnenosť zásahu nezávislým súdom vo svetle relevantných princípov podľa čl. 8 Dohovoru, a to napriek tomu, že podľa vnútroštátneho práva nemá právo bývať v byte (pozri McCain verzus Spojené kráľovstvo č. 19009/04, Paľa 50, 13. 5. 2008).

Podľa bodov 63 a 65 rozsudku Súdneho dvora sp. zn. C-34/13 z 10. 9. 2014 E. P. vs. Smart Capital a.s., strata rodinného obydlija totiž môže vážne ohroziť nielen práva spotrebiteľa (rozsudok Aziz, Eu:C:2013:164, bod 61), ale aj uviesť rodinu dotknutého spotrebiteľa do osobitne citlivej situácie (pozri v tomto zmysle uznesenie predsedu Súdneho dvora vo veci Sánchez Morcillo a Abril Garcia, EU:C:2014:1388, bod 11). V práve Únie predstavuje právo na obydlie základné právo zaručené článkom 7 Charty, ktoré musí vnútroštátny súd zohľadniť pri vykonávaní smernice 93/13.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na to, že neudelenie práva nájomníkovi odvolávať sa na článok 8 by malo vážne dôsledky pre fungovanie vnútroštátneho systému alebo práva upravujúceho vzťahy medzi nájomcom a prenajímateľom (pozri McCain verzus Spojené kráľovstvo citovaný vyššie od 28 a 54, rozsudok Paulić verzus Chorvátsko z 1. 5. 2010). Podľa rozsudku Novoseletsky verzus Ukrajina cit. „je pravdou, že čiastočne vďaka úradu prokurátora súdy obnovili sťažovateľovo právo na užívanie sporného bytu, hoci po neprimeranom oneskorení. Akokoľvek so zreteľom na všetky okolnosti prípadu toto nepostačuje na nápravu porušenia (obnovenie) sťažovateľovho práva na rešpektovanie obydlija a jeho súkromného rodinného života“.

Vo vzťahu k nenariadeniu ohliadky rodinného domu v Z., prípadne znaleckého dokazovania, odvolací súd poukazuje na to, že aj bez ohliadky na mieste samom možno skonštatovať, že vzhľadom na vek a skutočnosť, že žalovaný je zdravotne ťažko postihnutou osobou, nemožno považovať rodinný dom v Z. za rodinný dom, ktorý by spĺňal požiadavky na dôstojné bývanie žalovaného a jeho rodiny, a to z dôvodu, že v takomto veku žalovaný a jeho manželka by presťahovaním jednak pretrhli kultúrno-sociálne vzťahy, čo by u žalovaného spôsobilo neblahé následky a zároveň rodinný dom bez elementárnych hygienických štandardov (plyn, voda, sociálne zariadenie atď.) v 21. storočí nepredstavuje pre žalovaného a jeho rodinu ľudsky dôstojné obydlie.

Rodinný dom žalovaného nie je dostatočnou náhradou na primeranú bytovú náhradu aj z týchto dôvodov, že sa jedná o dlhodobu neobývaný rodinný dom podliehajúci práve exekúcii zo strany žalobcu a vzhľadom na to, že osoba žalovaného je osobou (chránenou) zdravotne ťažko postihnutou, odvolací súd zastáva názor, že odvolacie dôvody v tomto smere zo strany žalobcu sú neopodstatnené.

Vo vzťahu k okolnostiam, ktoré uviedol odvolateľ v odvolaní týkajúcich sa zabezpečenia náhradného ubytovania v obci E., resp. ponuky obytného priestoru v obci R. E., tak odvolací súd v tomto smere poukazuje na znenie ust. § 205a O.s.p., a preto na tieto okolnosti prihliadať nemohol, avšak na margo uvedených ponúk na bývanie pre žalovaného odvolací súd poukazuje na to, že v prípade ponuky bývania v obci E. z nej nie je zrejmá doba nájmu, nájom pre 2 osoby v jednoizbovom byte predstavuje sumu 112 Eur, v dvojizbovom byte 186 Eur a vo vzťahu k ponuke bývania v obci R. E. odvolací súd uvádza, že odvolateľ - žalobca predložil zmluvu o nájme obytného priestoru o celkovej rozlohe 37,44 m² na dobu nájmu určitú do 31. 12. 2016 s cenou nájmu 230 Eur.

Podľa § 205a ods. 1 O.s.p. skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

- a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
- b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,

d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Podľa § 205a ods. 2 O.s.p. ustanovenie odseku 1 sa nepoužije v konaniach podľa § 120 ods. 2.

So zreteľom na hore uvedené odvolací súd na uvedené okolnosti v rámci odvolacieho konania nemohol prihliadať ako na nové skutočnosti a dôkazy, pretože nemohli byť odvolacím dôvodom, nakoľko žalobca nepreukázal, žeby ich bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Zároveň odvolací súd poznamenáva, že aj keby žalobca preukázal nemožnosť označenia a predloženia skutočností alebo dôkazov ponuky bytov pre žalobcu, tak ani by nemali pri rozhodovaní o veci samej relevanciu.

A teda možno konštatovať, že nadobudnutie vlastníckeho práva, resp. práva bývania zo strany žalovaného k rodinnému domu v obci Z. nepredstavuje takú zmenu pomerov (viď rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 10C 573/2000), pre ktorú by malo dôjsť k vyprataniu žalovaného z jeho obydla.

Týmto rozsudkom nie je dotknuté právo žalobcu na úhradu za užívanie sporných priestorov, ako napr. porov. vecí pod sp. zn. 19Co 30/2014, 16Co 83/2011, 4Co 240/2013 vedené na Krajskom súde v Prešove.

So zreteľom na uvedené odvolací súd rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 219 O.s.p. potvrdil.

Vo vzťahu k odvolaniu žalovaného proti výroku o trovách prvostupňového konania odvolací súd poukazuje na to, že dôvody prvostupňového rozhodnutia týkajúce sa náhrady trov konania a aplikácie § 150 ods. 1 O.s.p. nemožno považovať za opodstatnené a spĺňajúce podmienky dôvodov hodných osobitného zreteľa. Takto uvedené dôvody súdom prvého stupňa nie sú dôvodmi hodnými osobitného zreteľa.

Prvostupňový súd považoval za dôvody hodné osobitného zreteľa to, že žalovaný užíva predmetný priestor bez právneho dôvodu a ochranu mu poskytol súd len na základe § 3 ods. 1 OZ a neaplikujúc toto ustanovenie by bol žalobca v konaní úspešný, teda dôvodne sa domáhal svojho práva. Súd prvého stupňa mal za to, že je to dôvod hodný osobitného zreteľa, aby neboli priznané žalovanému trovy konania. Neúspešný žalobca by bol postihnutý dvakrát nielen tým, že hoci podal oprávnenú žalobu, tejto nebolo vyhovené, ale bol by nútený žalovanému platiť aj náhradu trov konania, hoci žalovaný obýva jeho priestor bez právneho dôvodu a má voči žalobcovi značné množstvo záväzkov.

Skutočnosti uvedené prvostupňovým súdom v odôvodnení v tejto časti neobstoja v súvislosti s aplikáciou ust. § 150 ods. 1 O.s.p. Totiž súd prvého stupňa neuviedol žiaden relevantný dôvod, pre ktorý by mala byť prelomená zásada úspešnosti účastníka v sporovom konaní. Veď predsa aplikácia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a hypoteticky, ak by bol žalobca v konaní úspešný, nemôže zakladať bez ďalšieho dôvod hodný osobitného zreteľa.

So zreteľom na uvedené odvolací súd postupom podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. rozsudok vo výroku o náhrade trov konania účastníkov zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa po vrátení veci bude opätovne rozhodnúť o náhrade trov konania a svoje rozhodnutie odôvodniť rešpektujúc ust. § 157 ods. 2 O.s.p. tak, aby jeho rozhodnutie bolo presvedčivé a preskúmateľné.

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa o uložení povinnosti žalobcovi zaplatiť žalovanému sumu 15 Eur podľa § 147a ods. 1 O.s.p. a sumu 100 Eur podľa § 147a ods. 2 O.s.p. považuje za nesprávne, pretože právny zástupca žalobcu ešte v primeranej lehote podľa § 147a O.s.p. dňa 28. 11. 2013 ospravedlnil svoju neprítomnosť na pojednávaní, pričom konateľ žalobcu mal záujem sa zúčastniť tohto pojednávania, avšak po porade s druhým konateľom došlo k prehodnoteniu tohto

postoja a rozhodli sa nezúčastniť tohto pojednávania a požiadať o jeho odročenie z dôvodu neúčasti právneho zástupcu. Toto svoje rozhodnutie oznámil žalobca dňa 4. 12. 2013 a požiadal o odročenie pojednávania, ktoré sa malo konať 5. 12. 2013. Teda za daného stavu by bolo problematické vynucovať realizáciu pojednávania bez prítomnosti právneho zástupcu účastníka, ktorý sa dožaduje jeho právnej pomoci, avšak advokát sa z objektívnych dôvodov tohto pojednávania zúčastniť nemôže. V opačnom prípade by došlo podľa názoru odvolacieho súdu k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

So zreteľom na uvedené možno konštatovať, že súd prvého stupňa nemal splnené podmienky na postup podľa § 147a ods. 1, 2 O.s.p.

Za takejto situácie odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. napadnuté uznesenie zrušil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.